

zvláštní společný fond pro věřitele hypotekární. Tu již nejde o pohledávky za povinnou stranou, nýbrž o nároky z nejvyššího podání a zani-
kají proto veškeré úrokové smluvní závazky povinné strany, a nároky na
poměrnou část z fruktifikátních úroků nezávisí proto na tom, zda pohle-
dávky na nejvyšší podání odkázané byly zúročitelné, čili nic. Proto není
zapotřebí zvláště přihlašovati nárok na poměrnou část fruktifikátních
úroků. Zbyla by jen otázka, zda i přednostním knihovně nezajištěným
pohledávkám přísluší poměrná část fruktifikátních úroků, jež jsou zvláš-
tím fondem pro h y p o t e k á r n í věřitele. Není však důvodu, proč by
měla otázka ta býti řešena různě, an důvod, proč se fruktifikátní úroky
přikazují všem na nejvyšší podání odkázaným věřitelům, je stejný i u hy-
potekárních i u přednostních knihovně nezajištěných pohledávek, a ana-
se poměrná část fruktifikátních úroků přikazuje podle celé přikázané
pohledávky počítajíc v to i útraty.

Čís. 12012.

**Zákon ze dne 7. srpna 1908, čís. 68 z. zák. pro Čechy, jímž se za-
vádějí zvláštní předpisy o dělení dědictví při rolnických usedlostech
střední velikosti.**

Předpisů zákona ze dne 7. srpna 1908, čís. 68 z. zák. pro Čechy, jest
použití nejen, byli-li manželé k n i h o v n í m i spoluvlastníky nemovi-
tosti, nýbrž i tehdy, kde bud' oba manželé, nejsouce ještě jako spolu-
vlastníci statku knihovně zapsáni, vykonávali již před smrtí jednoho
z nich na základě platného důvodu k nabytí vlastnictví skutečnou spo-
lečnou držbu statku, nebo kde jen zemřelý manžel byl knihovním spolu-
vlastníkem všech nemovitostí patřících k usedlosti, kde však pozůstalý
manžel se ujal již před úmrtím druhého manžela na základě platného
titulu skutečné držby koupené a převzaté polovice statku, třebaž v této
době nebyl v pozemkové knize ještě zapsán jako spoluvlastník této
polovice.

Z předpisu druhého odstavce § 14 zák., podle něhož jest za před-
pokladů uvedených v prvním odstavci téhož paragrafu pozůstalý manžel
oprávněn převzítí uprázdněnou p o l o v i c i statku, neplyne, že zákon
má na mysli právě jen případy, kde každému manželu patří ideální po-
lovice statku, nýbrž vztahuje se i na případy, kde manželé jsou spolu-
vlastníky v jiném poměru.

(Rozh. ze dne 21. října 1932, R I 822/32.)

P o z ů s t a l o s t n í s o u d se k návrhu pozůstalé vdovy usnesl, že
pozůstalost bude projednána podle zákona o rolnických usedlostech
střední velikosti. R e k u r s n í s o u d zamítl návrh pozůstalé vdovy,
by byla pozůstalost projednána podle ustanovení zákona ze dne 7. srpna
1908, čís. 68 z. zák.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Dovolacímu rekursu nelze upříti oprávnění, neboť rekursní soud neposoudil věc po právní stránce správně, zamítнув návrh zůstavitelovy vdovy, by pozůstalost byla projednána a rozdělena podle ustanovení zákona ze dne 7. srpna 1908, čís. 68 z. z. pro Čechy. Podle pravoplatného usnesení pozůstalostního soudu jest rolnická usedlost, o kterou jde, statkem střední velikosti ve smyslu § 1 dotčeného zákona. Podle zápisu v protokole sestává tato usedlost z nemovitostí zapsaných ve vložkách čís. 8, 79, 157, 167, 191, 224, 248 a 254 pozemkové knihy kat. území M. Z těchto nemovitostí byly podle výpisu z pozemkové knihy a podle trhově smlouvy ze dne 11. září 1931 nemovitosti zapsané ve vložkách čís. 79, 157, 167, 224, 248 a 254 v den zůstavitelova úmrtí, dne 12. září 1931, ve spoluvlastnictví zůstavitele a Boženy N-ové, a to tak, že každému náležela jedna ideální polovice. Nemovitosti zapsané ve vložkách čís. 8 a 191, byly v tento den ve spoluvlastnictví jednak Boženy N-ové, které náležela rovněž jedna ideální polovice, — jednak zůstavitele a jeho manželky Marie T-ové, jimž každému náležela jedna čtvrtina. Od tohoto knihovního stavu se však lišil stav skutečný potud, že Božena N-ová prodala a odevzdala svou polovici všech těchto nemovitostí trhovou smlouvou ze dne 11. září 1931, před úmrtím zůstavitele, jeho manželce Marii T-ové, jež se takto stala držitelkou jedné polovice nemovitostí zapsaných ve vložkách čís. 79, 157, 167, 224, 248 a 254 a tří čtvrtin nemovitostí zapsaných ve vložkách čís. 8 a 191. Pozůstalostní soud má za to, že podle tohoto stavu byla celá usedlost ke dni zůstavitelova úmrtí ve skutečném spoluvlastnictví zůstavitele a jeho manželky, jež sice nebyla v tento den co do oné polovice ještě vlastníci knihovní, ale byla již její vlastníci faktickou, což podle názoru pozůstalostního soudu úplně stačí ke splnění náležitostí odstavců prvního a druhého § 14 zákona čís. 68/1908 z. zák. pro Čechy, v nichž se stanoví, že se na statek, jsoucí ve vlastnictví několika osob a spadající pod ustanovení tohoto zákona, vztahují předpisy tohoto zákona jen tehdy, jsou-li spoluvlastníky manželé a zemře-li jeden z nich bez potomstva, a že v tomto případě jest pozůstalý manžel oprávněn převzítí uprázdněnou polovici statku podle ustanovení §§ 8 a 10. Rekursní soud s tímto názorem nesouhlasí, máje za to, že zákon, mluvě v prvním odstavci § 14 o »spoluvlastnictví« má tím zřejmě na mysli spoluvlastnictví knihovní; mimo to poukazuje rekursní soud k tomu, že § 14 dává v odstavci druhém pozůstalému spoluvlastníku právo, převzítí uprázdněnou polovici statku, z čehož prý plyne, že zákon tu má na mysli jen případy, kde selský statek jest ve spoluvlastnictví manželů tak, že každému z nich patří ideální polovice, kdežto v souzeném případě byl prý zůstavitel spoluvlastníkem usedlosti jen co do jedné čtvrtiny (správně spoluvlastníkem co do jedné poloviny nemovitostí zapsaných ve vl. čís. 79, 157, 167, 224, 248 a 254 a co do jedné čtvrtiny nemovitostí zapsaných ve vložkách čís. 8 a 191), a jeho manželka měla v době jeho smrti připsanou knihovně rovněž jen jednu čtvrtinu (správně jen jednu čtvrtinu nemovitostí zapsaných ve vložkách čís. 8 a 191), kdežto co do zbývající polovice (kterou koupila od Boženy N-ové) měla jen držbu.

S těmito názory rekursního soudu nelze souhlasiti. Ustanovení § 14 zákona čís. 68/1908 z. z. pro Čechy, jest arci ustanovením výjimečným, jež nelze vykládati způsobem rozšiřujícím. Hledíc však k předpisu § 6 obč. zák. jest i při výkladu tohoto zákonného ustanovení dbáti nejen jeho doslovu, nýbrž i úmyslu zákonodávce. Účel a tendence zemského zákona ze dne 7. srpna 1908, čís. 68 z. z. pro Čechy, vydaného v rámci říšského zákona ze dne 1. dubna 1889, čís. 52 ř. z., jímž byly zavedeny zvláštní předpisy o dělení dědictví při rolnických usedlostech střední velikosti, směřovaly k tomu, by byla zachována hospodářská síla rolnického stavu tím, že po úmrtí vlastníka statku nemá býti statek s hospodářským příslušenstvím rozdělen mezi oprávněné dědice, nýbrž, že má býti jako celek přikázán jen jednomu přejímáři (nápadníku) za mírnou cenu přejímací a že ostatní osoby povolané k dědictví mají býti odškodněny jinak. S toho hlediska nelze důvodně míti za to, že slova v prvním odstavci § 14 »jsou-li spoluvlastníky manželé«, dopouštějí jen ten výklad, že jest tím míněno jen k n i h o v n í spoluvlastnictví a že zákonodárce chtěl použití předpisů dotčeného zákona vyloučiti v případech, kde buď oba manželé, nejsouce ještě jako spoluvlastníci statku zapsáni v pozemkové knize, vykonávali již před smrtí jednoho z nich na základě platného důvodu k nabytí vlastnictví skutečnou společnou držbu statku (§§ 316 a 317 obč. zák.), nebo kde, jak tomu bylo v souzeném případě, jen zemřelý manžel byl knihovním spoluvlastníkem všech nemovitostí patřících k usedlosti (co do jedné poloviny, pokud se týče jedné čtvrtiny), kde však pozůstalý manžel, jsa arci knihovním spoluvlastníkem jen některých nemovitostí (co do jedné čtvrtiny), se ujal již před úmrtím druhého manžela na základě platného titulu skutečné držby koupené a převzaté polovice statku, třebaže v této době nebyl ještě zapsán v pozemkové knize jako spoluvlastník této polovice. Posoudil tudíž soud prvé stolice věc správně, uznáv, že jsou splněny předpoklady § 14 odstavce prvního a druhého, zákona čís. 68/1908 z. zák. pro Čechy, ana v den zůstavitelova úmrtí byla celá usedlost ve skutečném (fysickém) spoluvlastnictví obou manželů.

Správnosti rozhodnutí prvního soudu nevádí ani to, že podle ustanovení druhého odstavce § 14 jest pozůstalý manžel za předpokladů vytčených v prvním odstavci oprávněn převzítí uprázdněnou polovici statku. Z tohoto předpisu nikterak neplyne, že zákon má na mysli právě jen případy, kde každému manželu patří ideální polovice statku. Hledíc k ustanovení prvního odstavce § 14, kde se mluví jen o spoluvlastnictví manželů bez označení poměru spoluvlastnických podílů a hledíc k vytčené tendenci zákona, by bylo zabráněno tříštění rolnických usedlostí, není rozumného důvodu pochybovati o tom, že předpis druhého odstavce § 14, třebaže pomýšlí podle svého doslovu jen na pravidelný a obvyklý případ, že manželé jsou spoluvlastníky usedlosti každý co do jedné polovice, nechtěl vyloučiti případy, kde jsou manželé spoluvlastníky v jiném poměru, zejména však případ, jako souzený, kde pozůstalý manžel měl v době zůstavitelova úmrtí ve skutečném vlastnictví jednak polovici statku (t. j. pozemků zapsaných ve vložkách čís. 79, 157, 167, 224, 248 a 254), jednak tři čtvrtiny, (t. j. pozemků, zapsaných ve vložkách 8 a 191). Že zákon sám, mluvě v druhém odstavci § 14 o »uprázdněné polo-

vici statku», nekladl zvláštní váhu právě na spoluvlastnictví manželů k polovinám statku, tomu nasvědčuje i to, že hned v následujícím odstavci třetím, podle něhož může za určitých předpokladů pozůstalý manžel převzít statek, i když tu jsou z manželství děti, nemluví ve svém německém znění, — jež je stejně autentické jako znění české, — o polovici, nýbrž o podílu (»den in den Nachlass fallenden Anteil des Hofes«). České znění mluví arci i tu o »dědické polovici«.

Čís. 12013.

Předpis § 66 ex. ř. má na mysli zvláštní poukazy, jak jest provést jednotlivé exekuční úkony, nevztahuje se však na usnesení exekučního soudu, vydané v jeho vlastní pravomoci, jímž se zahajuje výkon povolené exekuce a jímž jest zároveň rozhodováno i o přípustnosti neb o nepřipustnosti výkonu samého.

Proti usnesení exekučního soudu, jímž byl nařízen výkon exekuce povolené usnesením soudu exekuci povolujícího, byl samostatný rekurs přípustný. Odmítl-li rekursní soud výkon exekuce, nezáleží pro rozhodnutí o dovolacím rekursu na tom, zda usnesení povolující exekuci nabylo již právní moci, čili nic, nýbrž jest se dovolacímu soudu omeziti na přezkum usnesení rekursního soudu ve věci samé.

Na spořitelní vkladní knížku, jsoucí v soudní úschově, nelze vésti exekuci podle §§ 253, 259 a 262 ex. ř. ani podle § 296, první odstavec, ex. ř., nýbrž jen podle §§ 325 a násl. ex. ř.

(Rozh. ze dne 21. října 1932, R I 830/32.)

O k r e s n í s o u d v P. usnesením ze dne 28. dubna 1931 nařídil výkon exekuce zabavením a uschováním spořitelní vkladní knížky, jsoucí v uschování krajského soudu v P., kterážto exekuce byla povolena usnesením krajského soudu v P. ze dne 26. dubna 1931. Rekursu dlužníka rekursní soud vyhověl, zrušil napadené usnesení a odmítl dožádání o výkon exekuce; zabavení vkladní knížky vykonané dne 29. dubna zrušil. D ů v o d y: Exekuce zabavením a uschováním byla povolena a výkon této povolené exekuce byl napadeným usnesením prvního soudu nařízen o vkladní knížce, která podle usnesení exekuci povolivšího, byla dlužníkem složena u téhož sborového soudu pod č. j. Ck I 146/31-2 a uložena pod č. soudních deposit téhož soudu C 2/31. Nešlo proto o výkon exekuce zabavením a uschováním vkladní knížky dlužníkovy, kterou měl vymáhající věřitel nebo některá jiná osoba, ochotná ji vydati, jak to žádá předpis §§ 262 a 296, první odstavec, ex. ř., nýbrž o výkon exekuce zabavením pohledávky z dlužníkovy spořitelní vkladní knížky, která byla v úředním uschování soudu, upraveném ustanoveními ministerského nařízení ze dne 16. listopadu 1850, čís. 448 ř. zák. a doplňujícími je pozdějšími nařízeními, kterými upraveno bylo veřejnoprávní uschování deposit. Za trvání tohoto poměru státní moci k depositu jest vyloučen výkon exekuce zabavením a uschováním deposita podle § 254, třetí odstavec, § 259 a § 262 ex. ř., pokud se týče výkon zabavení pohledávky z něho podle § 296, první odstavec, ex. ř. a poněvadž exekuční